

Flora- en faunatoets Bestemmingsplan

Hoek van Holland Bedrijventerreinen Oost

Datum

30 november 2017

Versie

V2.0

Opdrachtgever

Roel Volman

SO, Bureau bestemmingsplannen

Opsteller

drs. O. van Velthuisen

SO I-bureau

Collegiale toets

drs. M. Meijer

SO I-bureau

Coördinatie Milieuonderzoeken

P. Bruijkers

SO I-bureau

Samenvatting

Voor Hoek van Holland Bedrijventerreinen Oost wordt een bestemmingsplan opgesteld. Het betreft een samenvoeging van meerdere bestemmingsplannen.

Het bestemmingsplan is overwegend conserverend. In het bestemmingsplan worden een beperkt aantal ontwikkelingen opgenomen. Het betreft uitbreiding van bestaand bedrijventerrein, omzetting agrarisch gebied naar bedrijventerrein en mogelijke functieverandering van een (voormalige) dienstwoning. Daarnaast worden er nog enkele ontwikkelingen opgenomen waarvoor al reeds milieukundig onderzoek heeft plaatsgevonden of nog wordt uitgevoerd. Deze hoeven dan ook niet getoetst te worden. Ontwikkelingen waarvoor geen bestemmingswijziging nodig (bestaand bestemmingen) moeten op projectniveau getoetst worden aan de natuurwetgeving.

Het bestemmingsplangebied is gelegen in en nabij diverse gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (waarbinnen ook Natura 2000 gebieden zijn opgenomen). Het Nieuw Oranjekanaal vormt een ecologische verbinding binnen het Natuurnetwerk. Het kanaal loopt gedeeltelijk door het bestemmingsplangebied. Op korte afstand van het bestemmingsplangebied is het Natura 2000 gebied Solleveld- en Kapittelduinen gelegen (deelgebied Staelduinse bos). Het bestemmingsplan is overwegend conserverend van aard en de ontwikkelingen hebben een lokaal karakter. Negatieve effecten op (de kwaliteit van) bovengenoemde gebieden en verbindingen worden dan ook niet verwacht.

Voor dit plangebied is daarmee alleen soortbescherming vanuit de Wet Natuurbescherming relevant. Het bestemmingsplangebied is in het verleden niet tot nauwelijks onderzocht t.a.v. beschermde flora en fauna. Op basis van beschikbare gegevens kunnen in de omgeving van het bestemmingsplangebied enkele strikt beschermde soorten worden verwacht te weten: Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatzvlieger, Huismus, Spreeuw, Kerkuil, Buizerd en Rugstreeppad. Het bestemmingsplangebied zelf zal voor het grootste deel geen belangrijke functie hebben voor deze soorten. De enige ontwikkelingslocatie waar mogelijk strikt beschermde soorten worden verwacht betreft de (voormalige) bedrijfswoning bij het gemaal. Het betreft dan soorten uit de soortgroep vleermuizen en jaarrond vogels als huismus en spreeuw. Effecten zijn echter alleen aan de orde indien er sprake is van renovatie of sloop. Aandachtspunt is verder het potentieel voorkomen van rugstreeppad op braak liggende terreinen binnen het bestemmingsplangebied. Indien deze terreinen bouwrijp gemaakt gaan worden of omgevormd wordt nader onderzoek aanbevolen.

De conclusie is dat:

- Het bestemmingsplan 'aanvaardbaar' is vanuit het oogpunt van de Wet Natuurbescherming omdat, indien nodig, een ontheffing naar verwachting verkregen zal worden mits voorafgaand de juiste mitigerende maatregelen worden getroffen of indien een vastgestelde gedragscode wordt gevolgd.

Nader onderzoek en ontheffingsprocedures worden in de regel doorlopen in het kader van de uitvoering van de door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen, maar ook ontwikkelingen die binnen de kaders van het bestemmingsplan al mogelijk zijn.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
2.	Planbeschrijving	6
2.1	Plangebied	6
2.2	Wijzigingen t.o.v. bestaande bestemmingsplan(nen)	7
2.2.1	Windturbines	7
2.2.2	Hoekse Lijn	7
2.2.3	Wijziging agrarische bestemming naar bedrijfsbestemming	7
2.2.4	Het bedrijf Bol & Van Zonen	7
2.2.5	Dienstwoning bij gemaal	8
2.2.6	Munitiezeverij	8
2.3	Flora en fauna specifieke aspecten	8
3.	Wetgeving en beleid	9
3.1	Het bestemmingsplan en natuurwetgeving	9
3.2	Aandachtspunten vanuit wetgevend kader	9
3.2.1	Wet Natuurbescherming	9
3.3	Aandachtspunten vanuit beleid	10
3.3.1	Natuurnetwerk Nederland (voormalige EHS en PEHS)	10
3.3.2	Natuurkaart Rotterdam	11
3.3.3	Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie	11
4.	Beschrijving natuurwaarden in het plangebied	12
4.1.1	Algemene gebiedsbeschrijving	12
4.2	Bureau onderzoek	13
4.2.1	Eerder uitgevoerde onderzoeken	13
4.2.2	Natuurdatabase Rotterdam	13
4.3	Gebiedsbescherming	14
4.3.1	Natuurnetwerk Nederland / Natura 2000 gebieden	14
4.3.2	Natuurkaart Rotterdam	15
4.4	Soortbescherming	16
4.4.1	Vleermuizen	16
4.4.2	Vogels	17
4.4.3	Planten	18
4.4.4	Kleine, grondgebonden zoogdieren	18

4.4.5	Amfibieën	18
4.4.6	Reptielen	19
4.4.7	Overige soortgroepen	19
4.4.8	Exoten (niet-inheemse soorten)	19
5.	Gevolgen voor natuurgebieden en flora- en fauna	20
5.1	Algemeen	20
5.1.1	Beschermde natuurgebieden	20
5.1.2	Ontwikkelingen binnen bestaande bestemmingen en soortbescherming	20
5.1.3	Zorgplicht	20
5.2	Ontwikkelingen	20
5.2.1	Windturbines en Hoekse Lijn	20
5.2.2	Munitiezeverij	20
5.2.3	Wijziging agrarische bestemming naar bedrijfsbestemming	21
5.2.4	Het bedrijf Bol & Van Zonen	21
5.2.5	Dienstwoning bij gemaal	21
5.3	Ontwikkelingen binnen bestaande bestemmingen	21
5.4	Kansen door de voorgenomen ontwikkelingen	22
5.4.1	Duurzaamheid	22
5.4.2	Vergroten biodiversiteit	22
6.	Conclusies en aanbevelingen	23
	Literatuurlijst	24
	Bijlage 1: wetgevende kaders	25

1. Inleiding

Voor het bestemmingsplangebied “Hoek van Holland Bedrijventerreinen Oost” te Rotterdam wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Dit noodzakelijk met het oog op de Wro die op 1 juli 2008 in werking is getreden en gemeenten verplicht om verouderde bestemmingsplannen te actualiseren. Zo ook voor het bestemmingsplan Hoek van Holland Bedrijventerreinen Oost, waarbij een aantal oude bestemmingplannen wordt samengevoegd tot één gebiedsbestemmingsplan.

Onderstaande bestemmingsplannen vallen geheel of gedeeltelijk binnen het plangebied en worden dan ook binnen het nieuwe op te stellen bestemmingsplan opgenomen:

- Hoek van Holland buitengebied-oost 1979 (425)
- Hoek van Holland Buitengebied noord en oost II (441)
- Zeehavengebied (455)
- Stormvloedkering Nieuwe Waterweg (496)
- Tweede ontsluitingsweg Hoek van Holland (573)

Een nieuw opgesteld bestemmingsplan of een wijziging of actualisatie van een bestaand bestemmingsplan dient getoetst te worden aan vigerende natuurwet- en regelgeving en mag hier geen tegenstrijdigheden mee opleveren. Het onderzoek heeft tot doel in beeld te brengen welke natuurwaarden in de huidige situatie binnen het beoogde bestemmingsplan aanwezig zijn en potentiële conflicten die kunnen optreden bij toekomstige ontwikkelingen. Het betreft hier de:

Juridische kaders:

- Wet natuurbescherming

Beleidskaders:

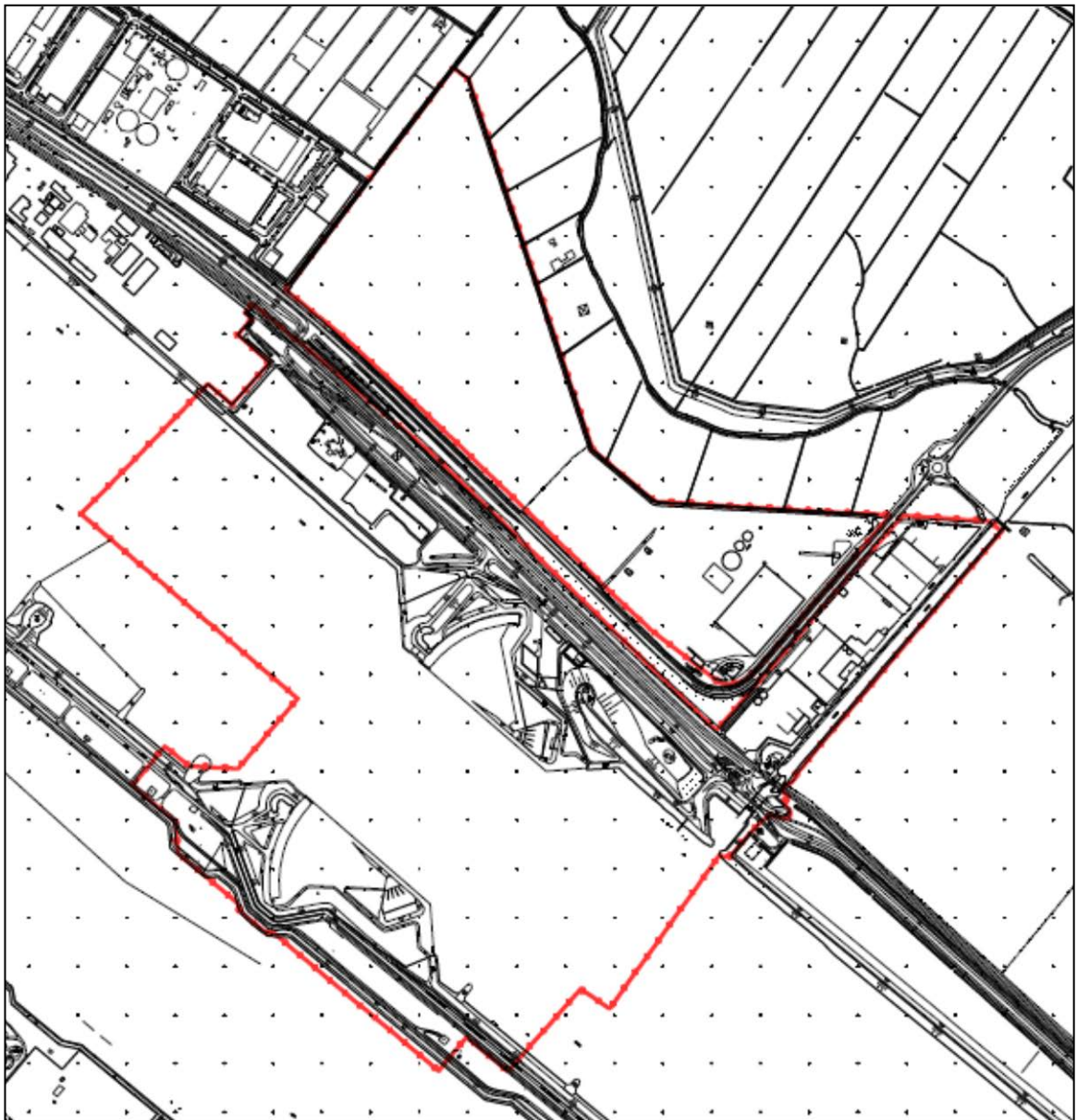
- Natuurnetwerk Nederland
- Rotterdamse Natuurkaart

2. Planbeschrijving

2.1

Plangebied

Het plangebied is gelegen in de voormalige deelgemeente Hoek van Holland en grenst aan de westzijde aan bedrijventerrein De Kulk. Aan de noordzijde grenst het aan de Bonnenpolder en aan de oostkant aan het Nieuw Oranjekanaal. De zuidelijke plangrens loopt tot aan de plangrenzen van het bestemmingsplan “Europoort en Landtong”. De ligging van het bestemmingsplangebied is weergegeven in figuur 1.

figuur 1: Bestemmingsplangebied Hoek van Holland Bedrijventerreinen Oost ()

Het doel is om een bestemmingsplan voor het plangebied te hebben, waarin de kaders voor de gewenste ruimtelijke situatie en de mogelijke ontwikkelingen wettelijk zijn verankerd. Hieronder valt ook de vigerende natuurwetgeving, zoals de Wet Natuurbescherming, alsmede bepalingen voortvloeiend uit beleidskaders zoals het natuurnetwerk Nederland.

Het bestemmingsplan zal in hoofdzaak de feitelijke situatie bestemmen en hiermee een conserverend karakter hebben. Er is echter wel een aantal wijzigingen ten opzichte van de nu geldende bestemmingsplannen. In paragraaf 2.2 wordt beoordeeld welke van deze wijzigingen getoetst moeten worden m.b.t. vigerende natuurwet- en regelgeving.

2.2 Wijzigingen t.o.v. bestaande bestemmingsplan(nen)

2.2.1 Windturbines

Recent is een omgevingsvergunning verleend voor de realisatie van Windpark Nieuwe Waterweg voor acht windmolens. Twee van de windturbines zijn gelegen op de landtong nabij de Maeslantkering en vallen binnen dit bestemmingsplangebied. Deze turbines zullen bestemd worden in dit bestemmingsplan. Milieuonderzoek (waaronder natuur) heeft reeds plaatsgevonden t.b.v. de omgevingsvergunning. Aanvullende toetsing is t.b.v. het bestemmingsplan dan ook niet noodzakelijk.

2.2.2 Hoekse Lijn

Door het plangebied loopt een deel van de spoorlijn die deel uitmaakt van het project Hoekse lijn, welke een eigen ruimtelijke procedure volgt. Aanvullende toetsing is t.b.v. het bestemmingsplan is niet aan de orde.

2.2.3 Wijziging agrarische bestemming naar bedrijfsbestemming

Er is gebleken dat in de loop der jaren binnen het plangebied steeds meer grond in gebruik is gegaan voor bedrijfsfuncties. Dit is vooral het geval bij het bedrijf Van Vliet (aan het Nieuw Oranjekanaal). Het gaat hierbij om gronden die in de nu geldende bestemmingsplannen een agrarische bestemming hebben. Deze gronden zijn wel vergund voor een bedrijfsfunctie en zullen als bedrijfsfunctie bestemd worden. Indien sprake is van gebruikswijzigingen zonder een verleende vergunning/ontheffing zal per geval gekeken worden in hoeverre deze alsnog conform huidig gebruik bestemd kunnen worden. In deze gevallen dient onderzocht te worden of wijziging van deze bestemmingen financiële consequenties met zich meebrengt.

2.2.4 Het bedrijf Bol & Van Zonen

Uitbreidingslocatie. Op Nieuw Oranjekanaal 95 is het bedrijf Bol & Van Zonen gevestigd. Dit bedrijf heeft uitbreidingsplannen en heeft hiervoor de aangrenzende gronden (Nieuw Oranjekanaal 99) gekocht van het bedrijf Van de Berg. Van de Berg is hier al weg. Bol & Van Zonen heeft inmiddels een conceptaanvraag voor omgevingsvergunning ingediend bij de gemeente voor het bouwen van een bedrijfsloods met een oppervlakte van 5.100 m² en een bouwhoogte van circa 13 meter, ten behoeve van haar naastgelegen potgrondonderneming op Nieuw Oranjekanaal 95. De locatie is gelegen in het bestemmingsplan "Hoek van Holland buitengebied oost 1979" en heeft hierin de bestemming agrarisch gebied. Stedenbouwkundig

gezien zijn er geen bezwaren tegen het plan. Er zal echter in het kader van dit bestemmingsplan onderzocht worden of de ontwikkeling uit milieuoogpunt mogelijk is.

2.2.5 Dienstwoning bij gemaal

Bij het bestaande gemaal is een voormalige dienstwoning gelegen die op dit moment tijdelijk bewoond wordt. De woning is eigendom van het Hoogheemraadschap. Er zal onderzocht worden welke bestemming voor deze dienstwoning wenselijk en mogelijk is.

2.2.6 Munitiezeverij

Ten westen van het bedrijf Van Vliet is een munitiezeverij. Hiervoor is in 2013 een tijdelijke vergunning afgegeven voor 5 jaar. Het is de verwachting dat de munitiezeverij gedurende de planperiode van dit bestemmingsplan in gebruik zal zijn en daarna ook in gebruik zal blijven en zal waarschijnlijk als munitiezeverij bestemd worden.

2.3 Flora en fauna specifieke aspecten

Ook in de delen van het bestemmingsplangebied waar sprake is van een conserverende situatie kunnen ruimtelijke activiteiten plaats vinden, mits deze passen binnen de kaders van het bestemmingsplan. De term 'conserverend' heeft betrekking op de bestemmingen in soort en oppervlak die niet wijzigen (bv. wonen blijft wonen, bedrijf blijft bedrijf etc.). De sloop van gebouwen om vervolgens nieuwbouw te realiseren of grootschalige renovatie kan echter wel degelijk leiden tot effecten op beschermde natuurwaarden. Hetzelfde geldt voor het rooien van bomen. Voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering dient dan ook altijd onderzoek te worden verricht met het oog op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten vallend onder de Wet Natuurbescherming.

3. Wetgeving en beleid

3.1 Het bestemmingsplan en natuurwetgeving

Per 1 januari 2017 heeft de Wet natuurbescherming onder meer de Flora- en faunawet vervangen. Deze toets is geschreven op basis van de geldende wetgeving conform de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming kent geen procedurele vereisten bij het opstellen van ruimtelijke plannen. In de toelichting van het bestemmingsplan dient te worden gemotiveerd dat het plan aanvaardbaar is vanuit het oogpunt van de Wet natuurbescherming. Het begrip 'aanvaardbaar' betekent dat bij de uitvoering van het plan een vrijstelling geldt of een vergunning mogelijk is. Bij vaststelling van het (ontwerp) bestemmingsplan dient deze toetsing aan de Wet natuurbescherming dus afgerond te zijn. In bijlage 1 is een uitgebreide toelichting opgenomen van de Wet Natuurbescherming.

Een groot deel van het bestemmingsplangebied heeft een conserverend karakter. Bij ruimtelijke activiteiten die binnen een bestaande bestemming vallen (bijvoorbeeld sloop en nieuwbouw van woningen) dient voorafgaand aan de uitvoering ervan nog wel flora en faunaonderzoek te worden uitgevoerd. Uitgebreid onderzoek naar flora en fauna wordt in dit stadium voor het bestemmingsplangebied niet noodzakelijk geacht. Bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen een bestaande bestemming of bij een veranderende bestemming (bijvoorbeeld inrichting, sloop en nieuwbouw of renovatie) dient tijdig voorafgaand aan de werkzaamheden nog wel flora en faunaonderzoek te worden uitgevoerd naar de specifieke effecten van de betreffende ontwikkeling op potentieel aanwezige beschermde flora en fauna. Indien er in de toekomst alsnog ontwikkelingen gepland worden waarbij een bestemmingsplanwijzing of projectbestemmingsplan noodzakelijk is, dan dient opnieuw getoetst te worden aan natuurwetgeving.

3.2 Aandachtspunten vanuit wetgevend kader

3.2.1 Wet Natuurbescherming

Voor het bestemmingsplan Bedrijventerrein-Oost is in ieder geval de Wet natuurbescherming van toepassing.

Vanuit gebiedsbescherming dient aandacht uit te gaan naar het nabijgelegen Natura 2000 gebied, in dit geval Solleveld- en Kapittelduinen. Het deelgebied Staelduinsche Bos is op korte afstand (ca. 750 meter) gelegen van het plangebied. Dit gebied bestaat vooral uit duinbos. In het bos bevinden zich diverse bunkers die gebruikt worden als overwinteringsverblijf door vleermuizen. Er dient gekeken te worden naar mogelijke externe effecten op dit gebied (bron: quickscan DCMR, 2015). Indien het bestemmingsplan voorziet in activiteiten welke mogelijk (significant) negatieve effecten zullen hebben op de instandhoudingsdoelen van dit Natura 2000-gebied, dan is men een verplicht tot een vergunningaanvraag via een passende beoordeling of een verslechterings- en verstoringstoets.

T.a.v. soortenbescherming is het de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om na te gaan in hoeverre nader onderzoek en/of een vergunning noodzakelijk is bij nieuwe ontwikkelingen, zoals

bouwrijp maken, sloop en ingrijpende renovaties, maar ook bij wijzigingen in watergangen/partijen en het rooien van bomen en struiken. Dit dient voorafgaand aan de uitvoering te gebeuren en geldt bij alle ruimtelijke ontwikkelingen, ongeacht of deze binnen de kaders van het bestemmingsplan vallen. Mogelijk worden n.a.v. de voorgenomen ontwikkeling eisen gesteld aan de uitvoering en geldt een mitigatie danwel compensatieplicht. Het is aan te bevelen hier in een vroeg stadium rekening mee te houden.

Daarnaast geldt bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling altijd de zorgplicht conform de Wet natuurbescherming.

3.3 Aandachtspunten vanuit beleid

3.3.1 Natuurnetwerk Nederland (voormalige EHS en PEHS)

De ecologische hoofdstructuur of tegenwoordig genoemd het “Natuurnetwerk Nederland” (afgekort NNN), is een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstig te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. De ecologische hoofdstructuur is opgebouwd uit kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindingzones.

- Kerngebieden zijn natuurterreinen, landgoederen, bossen, grote wateren en waardevolle agrarische cultuurlandschappen die minimaal 250 hectare groot zijn;
- Natuurontwikkelingsgebieden zijn gebieden met goede mogelijkheden voor het ontwikkelen van natuurwaarden, van nationale en/of internationale betekenis;
- Verbindingszones zijn gebieden die kern- en natuurontwikkelingsgebieden als het ware aan elkaar knopen.

Naast de EHS gebieden vallen hier onder het Natuurnetwerk Nederland ook onder andere de Natura 2000 gebieden, grotere wateren (rivieren, meren etc.), agrarisch natuurbeheergebieden en weidevogelgebieden.

Het bestemmingsplangebied grenst aan en valt deels binnen gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Dit betreffen:

- De Nieuwe Waterweg, welke als beheertype N02.01 Rivier heeft;
- Het Oranjekanaal en het oostelijk deel van de Bonhendijk maken deel uit van een Ecologische verbindingzones. Deze verbinden onder meer de Oranjeplassen (via het Oude Spui) met het Staelduinse Bos en de Nieuwe Waterweg;

Het bestemmingsplangebied ligt nabij het Staelduinse Bos, deel van het Natuurnetwerk Nederland en ook Natura 2000 gebied. Het Staelduinse Bos bestaat voornamelijk uit loofbos, tevens is er een poel met vogelkijkhut aanwezig in dit bos. De bunkers en enkele bomen in dit gebied zijn jaarrond in gebruik als verblijfplaats voor vleermuizen. Dit gebied heeft verschillende beheertypen, maar het beheertype N15.01 Duinbos overheerst. Andere beheertypen in het Staelduinse Bos zijn N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland en N10.02 Vochtig hooiland.

3.3.2 Natuurkaart Rotterdam

De Natuurkaart Rotterdam, vastgesteld per maart 2014, geeft voor de kerngebieden en de belangrijke hoofdverbindingen aan welke natuur hier reeds voorkomt of gerealiseerd zou kunnen worden. Dit laatste bijvoorbeeld door herinrichting of aanpassing van het beheer. Het is daarmee, op hoofdlijnen, mede-richtinggevend bij de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen en zal betrokken worden bij het opstellen van ruimtelijke plannen. De Natuurkaart heeft geen directe doorwerking in bestemmingsplannen. Bestaande kerngebieden en verbindingen zijn concreet op de kaart getekend. Nieuwe verbindingen hebben een globale aanduiding gekregen (arcering) en kunnen nog op meerdere manieren gerealiseerd worden. Bij het opstellen van nieuwe en bij de herziening van bestaande bestemmingsplannen zal de Natuurkaart worden betrokken als beleidskader. Per situatie wordt een afweging gemaakt op welke wijze de ambities van de Natuurkaart voor de kerngebieden en de verbindingen op stedelijke schaal vertaald worden naar de bestemming.

3.3.3 Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie

In Programma Duurzaam zijn 10 duurzaamheidsopgaven geformuleerd. Inzetten op vergroten van de biodiversiteit en ecologische robuustheid kan een positieve bijdrage leveren aan de volgende van deze duurzaamheidsopgaven:

- Bevorderen van duurzame gebiedsontwikkeling.
- Voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering.
- Groener maken van de stad.

Het betreft hier ambities. Waar zich mogelijk kansen aandienen om een bijdrage te leveren aan het duurzaamheidsbeleid dienen deze te worden aangegrepen.

4. Beschrijving natuurwaarden in het plangebied

4.1.1 Algemene gebiedsbeschrijving

Het bestemmingsplangebied bestaat overwegend uit bedrijventerrein en braakliggende terreinen. De bedrijventerreinen zijn vooral gesitueerd langs de Hoekse Baan en het Nieuw Oranjekanaal. Ten zuiden van de Hoekse Baan is de spoorlijn naar Hoek van Holland gelegen. Daar weer ten zuiden van bevindt zich de Maeslantkering (aan beide zijden van de Nieuwe Waterweg). Zowel het Nieuw Oranjekanaal als de gehele Maeslantkering maken onderdeel uit van het bestemmingsplangebied. Figuur 2 toont een luchtfoto van het onderzoeksgebied t.b.v. het bestemmingsplan. Dit betreft een ruimer gebied dan de feitelijke grenzen van het bestemmingsplangebied zelf (zie hiervoor figuur 1).

figuur 2: luchtfoto onderzoeksgebied t.b.v. bestemmingsplangebied Hoek van Holland bedrijventerreinen Oost (globaal)

Uit de luchtfoto is op te maken dat binnen het onderzoeksgebied naast bedrijventerrein, braak terrein en de Maeslantkering het overige gebied vooral bestaan uit water (Nieuwe Waterweg) en groen (in de vorm van grasveld). Het groen rondom de Maeslantkering wordt kort gehouden, waarschijnlijk zodat het overzicht op de constructie te handhaven (veiligheid). Binnen het bestemmingsplangebied valt ook de Oranjesluis die de verbinding vormt tussen Nieuw Oranjekanaal en de Nieuwe Waterweg. Ook een bedrijventerrein ten zuiden van de Slachthuisweg valt nog binnen het bestemmingsplangebied. I.t.t. andere bedrijventerreinen is hier wat meer verruigd groen aanwezig in de vorm van bosjes en waterpartijen. Binnen het bestemmingsplangebied zijn m.b.t. bebouwing vooral bedrijfsgebouwen aanwezig (loodsen, schuren). Bij het gemaal staat een woning.

4.2 Bureau onderzoek

4.2.1 Eerder uitgevoerde onderzoeken

Binnen het bestemmingsplangebied zijn uit het verleden geen eerdere onderzoeken bekend. In de (directe) omgeving is wel een aantal onderzoeken uitgevoerd, waaronder een onderzoek flora en fauna. Hieronder worden de relevante onderzoeken genoemd:

1. Velthuijsen, O. van, 2012, notitie flora en fauna t.b.v. bestemmingsplan Bedrijventerrein West te HVH, Gemeente Rotterdam;
2. Velthuijsen, O. van, 2010, quickscan flora en fauna bestemmingsplan Oranjevlietpolder, Gemeente Rotterdam.

Beide onderzoeken zijn echter al enkele jaren oud. In de Wet Natuurbescherming wordt normaliter als geldigheidsduur voor een natuurtoets ca. 3 jaar aangehouden. Beide onderzoeken kunnen echter relevante informatie bevatten, indien dit het geval is wordt hiernaar verwezen.

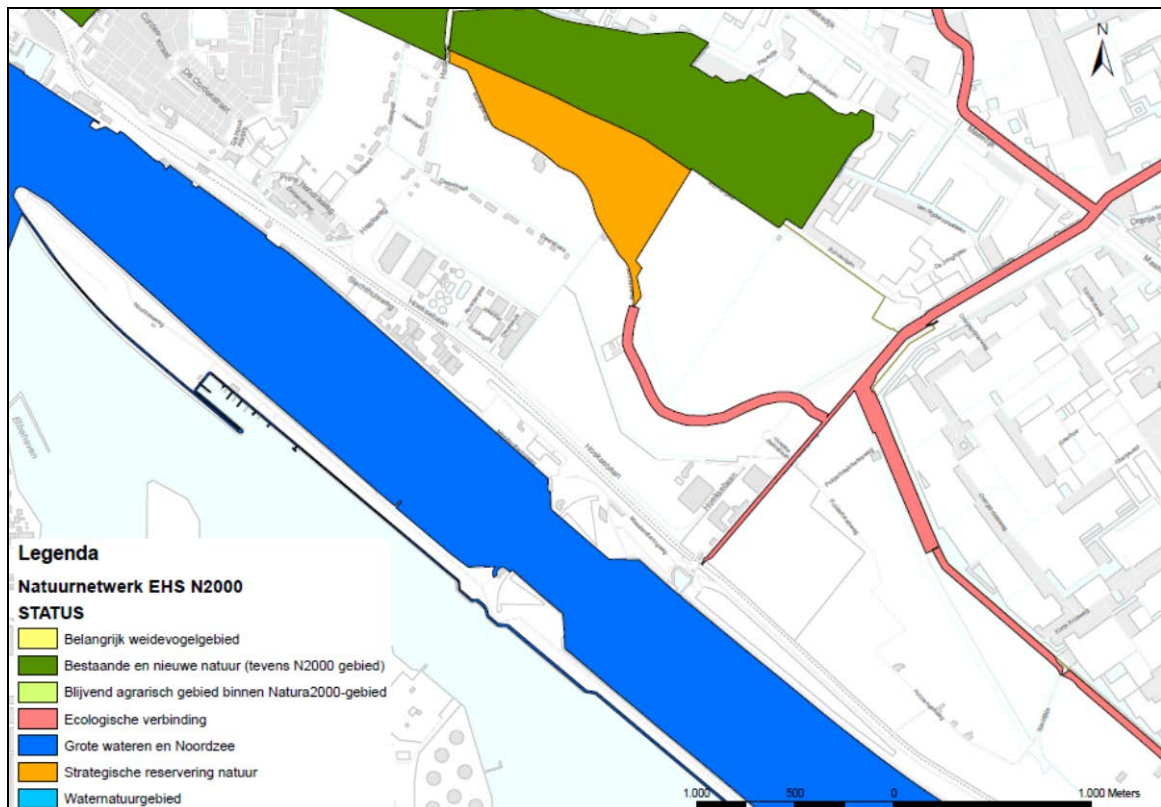
4.2.2 Natuurdatabase Rotterdam

Voor een verdere indicatie van natuurwaarden is gekeken of er waarnemingen bekend zijn in en rond het bestemmingsplangebied in de database Natuur op GISWEB van Gemeente Rotterdam. Hierin zijn alle waarnemingen flora en fauna opgenomen binnen gemeente Rotterdam van de afgelopen 5 jaar. De waarnemingen zijn vooral toe te schrijven aan de monitoringsopdracht voor Stadsbeheer waarbij middels een 3 jaarlijkse cyclus het openbaar groen en water in beheer bij Gemeente wordt geïnventariseerd. De waarnemingen zijn aangevuld met inventarisaties uitgevoerd t.b.v. ruimtelijke projecten. Binnen het bestemmingsplangebied zijn geen waarnemingen bekend. Gegevens in de natuurdatabase zijn echter niet vlakdekkend. Als ergens dus geen waarnemingen zijn betekent dat doorgaans dat daar geen flora- en faunaonderzoek heeft plaats gevonden. Op korte afstand van het plangebied zijn wel waarnemingen gedaan van o.a. vogels en vleermuizen. Behalve waarnemingen van wettelijk beschermde soorten planten en dieren zijn in de natuurdatabase ook waarnemingen van rode lijst soorten opgenomen. Rode lijst soorten zijn niet strikt beschermd middels de Wet Natuurbescherming. Het zijn soorten die in Nederland bedreigd zijn. Rode lijst soorten zijn indicatief voor hogere natuurwaarden. Er zijn slechts zeer beperkt waarnemingen bekend van Rode lijst soorten nabij het bestemmingsplangebied, voornamelijk uit de soortgroepen vogels en vissen.

4.3 Gebiedsbescherming

4.3.1 Natuurnetwerk Nederland / Natura 2000 gebieden

Zoals in 3.3.1. al aangegeven maakt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) tegenwoordig deel uit van het "Natuurnetwerk Nederland". In de wet wordt echter soms nog de term EHS gebruikt. Binnen het Natuurnetwerk Nederland zijn ook de Natura 2000 gebieden opgenomen, welke beschermd zijn onder de Wet Natuurbescherming. In figuur 3 zijn de gebieden in/rond het bestemmingsplan gebied weergegeven.

Figuur 3: Natuurnetwerk Nederland (bron: Provincie Zuid Holland)

Het Nieuw Oranjekanaal vormt binnen het Natuurnetwerk een ecologische verbinding. Een deel van het Nieuwe Oranjekanaal valt binnen de begrenzing van het bestemmingsplangebied. Het Nieuw Oranjekanaal sluit aan op o.a. de Oude Spui welke weer in verbinding staat met de oostwaarts gelegen Oranjeplassen (wat als "bestaande natuur" is aangewezen). Aan de westzijde loopt de ecologische verbinding via de Bonnenweg richting het Staelduinse Bos (deze verbinding is op < 200 m van het bestemmingsplan gelegen). Tussen Staelduinse bos en de ecologische verbindingzone bevindt zich nog een gebied wat is aangewezen als "strategische reservering natuur". Deze gebieden krijgen pas een formele status als duidelijk is dat er voldoende middelen zijn voor uitvoering. Tot dan zijn deze gebieden in gebruik als agrarische functie. Het bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk die tot negatieve effecten kunnen leiden op de huidige kwaliteit van de ecologische verbinding die door het bestemmingsplangebied loopt (Nieuw Oranjekanaal). Het bestemmingsplan is ook grotendeels conserverend.

Het bestemmingsplangebied maakt zelf geen deel uit van een gebied wat is aangewezen als Natura 2000 gebied en als zodanig beschermd onder de Wet Natuurbescherming. Wel ligt op korte afstand (< 1 km) het Natura 2000 gebied Solleveld- en Kapittelduinen. Het deelgebied Staelduinse Bos ligt het dichtstbij. Dit gebied bestaat overwegend uit duinbos en vormt het meest oostelijk gelegen deel van Solleveld- en Kapittelduinen. Naast het voorkomende habitatype Duinbos (waarvoor een instandhoudingsdoel geldt), heeft het gebied ook een belangrijke functie voor vleermuizen vanwege te vele bunkers die hier gelegen zijn. Jaarlijks overwinteren hier diverse soorten vleermuizen. In het kader van de Wet Natuurbescherming dient t.b.v. het bestemmingsplan inzichtelijk te worden gemaakt dat dit plan (de ontwikkelingen) niet leidt tot negatieve effecten op instandhoudingsdoelen die zijn gesteld voor het Natura 2000 gebied. Uitgaande van de het feit dat het bestemmingsplan overwegend conserverend is en dus bestaande bestemmingen zoveel mogelijk vastlegt, hebben veranderingen vooral een lokaal karakter. Gezien de afstand tot het bestemmingsplangebied is op voorhand geen sprake van directe effecten. Ook effecten van externe werking door veranderende bestemmingen wordt echter uitgesloten. De ontwikkelingen zijn niet zodanig van aard dat ze bijvoorbeeld zouden kunnen leiden tot meer depositie op het natuurgebied of een toename van geluidsbelasting. De ligging van het Natura 2000 gebied is opgenomen in figuur 3 (groen gebied).

4.3.2 Natuurkaart Rotterdam

T.b.v. het flora en fauna onderzoek voor het bestemmingsplan is ook de Natuurkaart Rotterdam betrokken bij de toetsing. In figuur 4 is een uitsnede van de Natuurkaart opgenomen met daarin het bestemmingsplangebied.

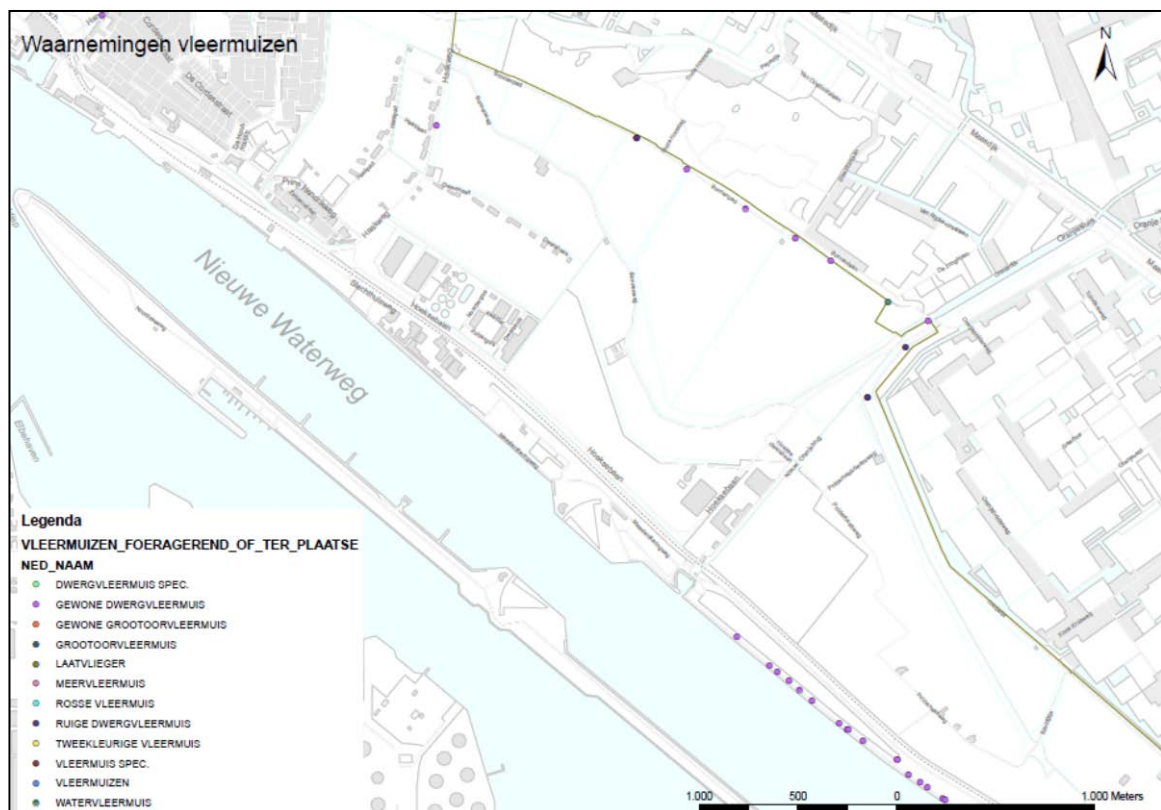
figuur 4: natuurkaart Rotterdam

Uit de Natuurkaart is op te maken dat er een ter hoogte van het bedrijventerrein bij de Hoekse Baan een ecologische verbinding is gelegen. Het betreft een brede onbebouwde groenzone. Binnen het bestemmingsplangebied zijn verder geen andere verbindingen (of kerngebieden) gelegen. De gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Neerland komen ook (deels) in de Natuurkaart weer terug o.a. verbinding langs de Oude Spui en het Staelduinse Bos. Het bestemmingsplan is echter grotendeels conserverend. Gebieden die nu als groen zijn bestemd behouden deze bestemming ook in het nieuwe bestemmingsplan.

4.4 Soortbescherming

4.4.1 Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn strikt beschermd onder de Wet Natuurbescherming. In het bestemmingsplangebied zijn geen waarnemingen van vleermuizen bekend. Op enige afstand zijn wel waarnemingen gedaan o.a. langs de Nieuwe Waterweg (figuur 5). Het betreft overwegend waarnemingen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en een enkele keer laatvlieger. De gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn uitgesproken gebouwbewonende soorten. Verblijfplaatsen worden vaak aangetroffen in spouwmuren van (oudere) gebouwen en/of ruimten achter boeiborden.

figuur 5: waarnemingen vleermuizen (foeragerend)

Het grootste deel van de gebouwen binnen het bestemmingsplangebied is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het zijn loodsen en schuren, veelal van eenvoudige bouw (metaal). Er zijn wel enkele kantoorgebouwen, behorend bij de diverse bedrijven, die in potentie

verblijfplaatsen zouden kunnen herbergen. Meest kansrijk zijn nog de woning bij het gemaal (oudere woning) en de bebouwing ten zuiden van de Slachthuisweg. Bij de Oranjevletpolder zijn langs de Nieuwe Waterweg waarnemingen van gewone dwergvleermuis gedaan (hier is een doorlopende bomenrij aanwezig, deze ontbreekt ten hoogte van de Maeslantkering). De woning bij het gemaal bevindt zich hier niet ver vandaan. Het is daardoor niet uit te sluiten dat de woning wellicht gebruikt zou kunnen worden als verblijfplaats voor o.a. gewone dwergvleermuis, al is de afstand tussen de bomenrij langs Nieuwe Waterweg en de woning nog vrij groot (>225 meter open ruimte). Voor kleinere vleermuissoorten kan dit lastig te overbruggen zijn. De bebouwing ten zuiden van de Slachthuisweg ligt geïsoleerd tussen de Maeslantkering en het oostelijk gelegen bedrijventerrein.

Figuur 6 en 7: resp. bedrijfsgebouwen langs Hoekse Baan en gemaalwoning

Gezien de vrij open omgeving en het ontbreken van voldoende groen (in de vorm van bosplantsoen, bomenrijen etc.) zal het bestemmingsplangebied in totaliteit geen belangrijke functie hebben voor soorten uit de soortgroep vleermuizen.

4.4.2 Vogels

De omgeving van Hoek van Holland Bedrijventerreinen Oost bestaat voor een deel uit agrarisch gebied (weilanden). De dorpskern Hoek van Holland is meer westelijk gelegen. Er zijn maar zeer beperkt waarnemingen bekend van vogels. Dit is vooral te wijten aan het feit dat er vrijwel geen onderzoek in dit gebied (door of in opdracht van de gemeente) is uitgevoerd. Er zijn wel vogelwerkgroepen actief in de omgeving van het bestemmingsplangebied. Deze werkgroepen voeren regelmatig tellingen uit, waarbij de focus ligt op o.a. weidevogels en roofvogels. Eerdere tellingen in Oranjevletpolder wijzen uit dat er diverse locaties in de polder zijn waar grotere concentraties weidevogels voorkomen, o.a. grutto, tureluur en Kievit. Van de Bonnenpolder is minder bekend, maar ook hier kunnen in de weilanden diverse vogelsoorten worden verwacht (weidevogels, watervogels). Naast weide- en watervogels komen er ook diverse jaarrond beschermde soorten in de Polder voor o.a. buizerd en kerkuil. Voor de kerkuil zijn verspreid over de Bonnenpolder en Oranjevletpolder nestkasten opgehangen. Buizerd broedt in hoge bomen nabij het spoor. Ook watervogels komen in de omgeving voor. De Oranjeplassen zijn voor deze soorten een kerngebied, maar ook de watergangen en weilanden worden gebruikt als leefgebied.

Binnen het bestemmingsplangebied zijn op enkele locaties mogelijk ook broedgebieden van vogelsoorten te verwachten. Het betreft dan vooral het terrein direct ten noorden van de Maeslantkering. Hier is een braak terrein aanwezig wat deels verruigd is, wat nestgelegenheid biedt aan laagstruweelbroeders, maar ook weidevogels. Aan de randen van het bedrijfsterrain

van Van Vliet zijn een aantal bomenrijen aanwezig, waarvan sommige bestaan uit hogere boombeplanting. Deze zouden geschikt kunnen zijn als nestplaats voor bijvoorbeeld jaarrond beschermde roofvogels als buizerd. Andere jaarrond beschermde soorten die mogelijk in het bestemmingsplangebied kunnen voorkomen zijn huismus en spreeuw. Deze zijn te verwachten bij de woning bij het gemaal (de woning zelf is geschikt, pannendak, veel groen rondom). Ook de bebouwing aan zuidzijde Slachthuisweg biedt potentie. Bedrijfsgebouwen als loodsen en schuren die veelal opgetrokken zijn uit metaal zijn minder geschikt.

Figuur 8 en 9: resp. braakliggend terrein ten noorden Measlantkering en boombeplanting rond bedrijventerrein

4.4.3 Planten

Binnen het bestemmingsplangebied zijn geen beschermde plantensoorten bekend. Onder de Wet Natuurbescherming zijn slecht een beperkt aantal plantensoorten beschermd welke kunnen voorkomen binnen Rotterdam. Het bestemmingsplangebied biedt echter geen geschikte groeiplaatsen voor deze soorten. Op de bedrijventerreinen zelf is het voorkomen van beschermde flora onwaarschijnlijk, de terreinen zijn deels verhard of nauwelijks begroeid. Rondom de Maeslantkering bestaat het groen uit overwegend intensief beheerde grasvelden.

4.4.4 Kleine, grondgebonden zoogdieren

Het bestemmingsplangebied is gelegen ten zuiden van de Bonnenpolder en grenst aan weilanden en agrarisch gebied. Zeker op plekken waar wat meer groen aanwezig is zijn meer algemene, grondgebonden zoogdieren wel te verwachten. Het gaat dan om soorten als egel, mol en konijn. Ook vos en marterachtigen als hermelijn en bunzing kunnen sporadisch in het gebied voorkomen. Voor al deze soorten geldt vanuit de Provincie Zuid Holland een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor beschermde zoogdiersoorten (zoals waterspitsmuis) is het bestemmingsplangebied ongeschikt als leefgebied. Deze soort stelt zeer strikte eisen aan het biotoop. Wel dient altijd de zorgplicht te worden nageleefd.

4.4.5 Amfibieën

Binnen de regio Rotterdam komt één strikt beschermde amfibieënsoort voor, te weten de Rugstreeppad. Deze soort is o.a. aangetroffen in het havengebied (Maasvlakte) en in de duinvalleien bij Hoek van Holland. De soort is een uitgesproken pioniersoort, kan lange afstanden afleggen en is koloniseert vaak terreinen die langdurig braak liggen en voornamelijk bestaan uit zand. Aanwezigheid van deze soort binnen het bestemmingsplangebied zou in theorie mogelijk kunnen zijn (er liggen een aantal terreinen braak, waarvan enkele bestaande uit zand). De afstand tot het dichtstbij bekende leefgebied (de duinvalleien HVH) bedraagt echter ruim 4 km (met daartussen nog de dorpskern en diverse bedrijventerreinen). Het is daardoor niet

erg waarschijnlijk dat de soort ook daadwerkelijk binnen het bestemmingsplangebied voorkomt, maar bij ontwikkelingen op braak terrein wordt wel geadviseerd hier beducht op te zijn. In het bestemmingsplan zijn dergelijke ontwikkelingen niet voorzien. Meer algemene soorten amfibieënsoorten zijn niet uit te sluiten, vooral gewone pad en bruine kikker o.a. langs en in watergangen, maar ook onbebouwd en braak terrein kan onderdeel uitmaken van het leefgebied (landbiotoop). Voor zowel de gewone pad als bruine kikker geldt vanuit de Provincie Zuid Holland een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel dient altijd de zorgplicht te worden nageleefd.

4.4.6 Reptielen

In de regio Rotterdam is het voorkomen van één reptielensoort bekend, te weten de Zandhagedis. Deze soort is strikt beschermd onder de Wet Natuurbescherming. Het bestemmingsplangebied is ongeschikt als leefgebied voor de zandhagedis, die als biotoop de duingebieden bij Hoek van Holland heeft.

4.4.7 Overige soortgroepen

Onder de Wet Natuurbescherming zijn een aantal soorten beschermd die dat voorheen nog niet waren (onder het oude wettelijk kader, de Flora- en faunawet). Het betreft vooral mossen, vlinders en libellen. Over het voorkomen van deze soorten zijn in Rotterdam nog geen gegevens beschikbaar. Het is niet uitgesloten dat beschermde libellen of vlinders de komende jaren aangetroffen zullen worden. Binnen het bestemmingsplangebied worden deze soorten echter niet verwacht, aangezien er geen geschikt biotoop aanwezig is.

4.4.8 Exoten (niet-inheemse soorten)

Voor exoten geldt geen beschermingsregime. Echter kunnen sommige exoten leiden tot verdringing van inheemse soorten. Bij eerder uitgevoerde visbemonsteringen in Oranjevliet is gebleken dat de watergangen hier gedomineerd worden door de exotische vissoort Blauwband. De vangsten m.b.t. overige vissoorten waren weinig divers. Mogelijk is dit te wijten aan het feit dat de blauwband drager is van een parasiet die zeer besmettelijk en dodelijk is voor andere vissoorten. Soorten als vetje, maar ook bittervoorn (en mogelijk andere voornsoorten) zijn gevoelig voor deze parasiet. Voor het bestemmingsplan heeft dit geen gevolgen, maar bij ontwikkelingen aan watergangen in het kader van andere projecten en bestemmingsplannen (zoals BP Bonnevliet) dient dit wel een aandachtspunt te zijn. Hetzelfde geldt voor exotische plantensoorten als Japanse Duizendknoop welke bezig is met een opmars. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient hier aandacht voor te zijn om eventuele verspreiding te voorkomen.

5. Gevolgen voor natuurgebieden en flora- en fauna

5.1 Algemeen

5.1.1 Beschermde natuurgebieden

Het dichtst bijgelegen onderdeel van Natuurnetwerk Nederland is de Nieuwe Waterweg (de plangrenzen strekken zich deels uit tot in de rivier). Het bestemmingsplan zelf voorziet niet in ontwikkelingen die impact zullen hebben op de rivier. Significante invloed op de Nieuwe Waterweg als gevolg van de bestemmingsplanwijzigingen zijn daarom niet aan de orde. Daarnaast ligt het gebied nabij Natura 2000 gebied Solleveld en Kapittelduinen (deelgebied Staelduinsche bos) en grenst het aan een ecologische verbinding (Nieuwe Oranjekanaal). Ook hiervoor geldt dat het bestemmingsplan geen ontwikkelingen mogelijk maakt die hier een negatieve invloed op kunnen hebben. Indien ontwikkelingen worden voorzien die afwijken van het bestemmingsplan dient het effect hiervan op beschermde en waardevolle gebieden wel opnieuw te worden getoetst.

5.1.2 Ontwikkelingen binnen bestaande bestemmingen en soortbescherming

De gevolgen voor de aanwezige beschermde flora en fauna door toekomstige, nu nog niet voorziene werkzaamheden die passen binnen de bestemmingen dienen voorafgaand aan de uitvoering van die werkzaamheden getoetst te worden. Hierbij is te denken aan werkzaamheden zoals sloopwerkzaamheden, ingrijpende renovatie, het herinrichten van openbaar groen, het uitvoeren van achterstallig groenonderhoud of werkzaamheden aan watergangen.

5.1.3 Zorgplicht

Naast een aantal strikt beschermde soorten zijn ook soorten te verwachten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Daarnaast zijn diersoorten die niet in een beschermingskader van de Wet natuurbescherming vallen aanwezig. Voor al deze soorten geldt de Zorgplicht conform artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming.

5.2 Ontwikkelingen

5.2.1 Windturbines en Hoekse Lijn

Voor de windturbines is reeds een omgevingsvergunning verleend en heeft ook onderzoek plaatsgevonden in het kader van milieu. M.b.t. de Hoekse Lijn wordt een aparte procedure doorlopen. Beide ontwikkelingen hoeven daarom niet in het kader van bestemmingsplan Hoek van Holland Bedrijventerreinen Oost te worden getoetst.

5.2.2 Munitiezeverij

De munitiezeverij is al in het bestemmingsplangebied aanwezig. De faciliteiten om munitie te kunnen zeven staan er dus al. Er vinden hier dus geen wijzingen plaats. Effecten m.b.t. flora en fauna zijn dan ook niet te verwachten.

5.2.3 Wijziging agrarische bestemming naar bedrijfsbestemming

Diverse terreinen hebben nog de bestemming 'agrarisch'. Het wijzigen naar bedrijfsbestemming zou tot gevolg kunnen hebben dat er een ander gebruik plaats gaat vinden. Er kan bijvoorbeeld gebouwd worden (bouwen van een bedrijfsgebouw). Nu nog braak terrein kan daardoor verloren gaan. In de huidige situatie hebben de agrarische gebieden binnen het bestemmingsplangebied geen belangrijke functie voor strikt beschermde soorten. Voor braak terrein is er een geringe kans op aanwezigheid van de strikt beschermde rugstreeppad. Aanbevolen wordt bij bouwrijp maken of omvormen van braakterrein voorafgaand onderzoek naar rugstreeppad te doen. Dit is echter iets wat niet in de bestemmingsplanfase noodzakelijk is en staat vaststelling van het bestemmingsplan dan ook niet in de weg. Daarnaast dient rekening te worden gehouden met meer algemene soorten (denk aan kleine, grondgebonden zoogdieren, amfibieën als gewone pad en bruine kikker), maar ook diverse broedvogels waaronder weidevogels. Hiervoor geldt altijd de zorgplicht.

5.2.4 Het bedrijf Bol & Van Zonen

Het grootste deel van het bedrijventerrein gelegen tussen de Hoekse Baan en het Nieuw Oranjekanaal bestaat uit verharde terreinen en bebouwing (vooral loodsen en schuren). Uitbreiding van het bedrijf Bol & Van Zonen met aangrenzende gronden (Nieuw Oranjekanaal 99) van het bedrijf Van de Berg. Van de Berg leidt dan ook niet tot noemenswaardige effecten. Immers wordt het bedrijf dan uitgebreid met gronden die in de huidige situatie ook al verhard en/of bebouwd zijn. Effecten m.b.t. (beschermde) flora en fauna zijn dan ook niet te verwachten.

5.2.5 Dienstwoning bij gemaal

Binnen het bestemmingsplangebied is een voormalige dienstwoning gelegen bij het gemaal. Momenteel wordt deze tijdelijk bewoond. Er is nog niet bekend wat voor bestemming deze dienstwoning zou moeten krijgen. Mogelijk wordt de bestemming omgezet naar (permanent) wonen. In dit geval verandert er weinig, aangezien de woning al bewoond wordt. De woning wordt kansrijk geacht als potentieel geschikte verblijfplaats voor strikt beschermde soorten. Het betreft dan o.a. vleermuizen en jaarrond vogels als huismus en spreeuw. Het omzetten naar bijvoorbeeld een permanente woonbestemming heeft alleen gevolgen voor flora en fauna indien dit ertoe leidt dat er bijvoorbeeld renovaties nodig zijn. Hetzelfde is uitaard het geval als besloten wordt de woning te slopen. Voorafgaand aan eventuele ingrepen die leiden tot externe veranderingen aan de woning (muren/daken) dient dan ook nader onderzoek te worden uitgevoerd naar aanwezigheid beschermde soorten. Dit is echter iets wat niet in de bestemmingsplanfase noodzakelijk is en staat vaststelling van het bestemmingsplan dan ook niet in de weg.

5.3 Ontwikkelingen binnen bestaande bestemmingen

De gevolgen voor de aanwezige flora en fauna van werkzaamheden die binnen bestaande bestemmingen plaats gaan vinden (zoals sloopwerkzaamheden, ingrijpende renovatie, het herinrichten van openbaar groen of werkzaamheden aan watergangen) dienen voorafgaand aan de uitvoering van die werkzaamheden onderzocht te worden.

5.4 Kansen door de voorgenomen ontwikkelingen

5.4.1 Duurzaamheid

Aan de duurzaamheidsopgaven uit het Programma Duurzaam kan vanuit ecologie op de volgende manier een bijdrage worden geleverd:

- Voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering. Bij een grotere stedelijke biodiversiteit neemt de kans op plagen of ziekten door de verandering van het klimaat af omdat het ecologisch systeem dan beter gebufferd is tegen schommelingen. Goede ecologische verbindingen zijn daarom van belang zodat soorten bij klimaatverandering kunnen migreren naar andere plekken in de stad. Bij het ontbreken van ecologische verbindingen kunnen soorten uit het stedelijke ecosysteem verdwijnen omdat ze geen nieuwe biotoop kunnen bereiken;
- Groener maken van de stad en groen behouden in het buitengebied. Bij ontwikkelingen en uitbreidingen op/van bedrijventerreinen liggen goede kansen voor meer groen in de toepassing van groene gevels, groene daken en inrichting soortenrijk groen in buitenruimte. Dit biedt leefgebied voor insecten en vogels, maar levert tegelijk ook een gunstige bijdrage aan de waterberging.

5.4.2 Vergroten biodiversiteit

Voor gebouw bewonende vogelsoorten en vleermuizen liggen er kansen bij eventuele nieuwbouw. Tegen zeer geringe kosten is nieuwbouw met pannendaken geschikt te maken voor medebewoning door dieren zoals gebouw bewonende Huismussen, en Gierzwaluwen. In gevels, indien b.v. steen word toegepast, kunnen nestkasten geïntegreerd worden. Ook bij de renovatie van bestaande gebouwen zijn voorzieningen voor Huismussen en Gierzwaluwen makkelijk te treffen. Naast nestgelegenheid is het voor de Huismus essentieel dat hier ook functioneel leefgebied in de directe omgeving van de nestplaats voor handen is.

Het realiseren van broedplekken voor Huismus (maar ook vleermuizen) is vooral kansrijk bij de dienstwoning bij het gemaal, indien deze gerenoveerd gaat worden. Maar ook op bedrijventerreinen zijn mogelijkheden mits er ook geschikte groenelementen worden toegepast in de vorm van struiken en bosjes aangelegd worden. Bij de platte daken in het gebied kan overwogen worden om groene daken toe te passen. Bij voorkeur wordt gekozen voor een soortenrijke beplanting. Groene daken dragen zo bij aan een gezonde stedelijke bijenstand en vergroten de soortenrijkdom in de wijk. Indien er watergangen of waterpartijen worden aangelegd kunnen natuurvriendelijke oevers een toegevoegde waarde zijn voor zowel biodiversiteit als waterkwaliteit.

6. Conclusies en aanbevelingen

- Het bestemmingsplangebied is gelegen in en nabij gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland. Het Nieuw Oranjekanaal is een ecologische verbindingzone, welke deels door het plangebied loopt. De plangrens ligt ook deels over de Nieuwe Waterweg welke ook onderdeel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland. Meer noordelijk, op korte afstand van het bestemmingplangebied ligt het Staelduinsche bos, wat onderdeel uitmaakt van het natura 2000 gebied Solleveld en Kapittelduinen;
- Het bestemmingsplan is grotendeels conserverend. Ontwikkelingen zijn lokaal van aard. Negatieve effecten op (de kwaliteit van) de diverse bovengenoemde gebieden en verbindingen zijn daardoor niet te verwachten;
- In het bestemmingsplangebied is in het verleden weinig tot geen onderzoek uitgevoerd in het kader van natuurwetgeving. De volgende strikt beschermde soorten kunnen binnen en in de (ruimere) omgeving van het bestemmingsplan worden verwacht: Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Huismus, Spreeuw, Buizerd, Kerkuil, Rugstreeppad;
- Voor bovengenoemde soorten zal het grootste deel van het bestemmingsplangebied geen essentiële functie hebben, met uitzondering van de bedrijfswoning, gelegen nabij het gemaal bij het Nieuw Oranjekanaal (deze woning en erf zijn geschikt voor o.a. vleermuizen en jaarrond vogels als huismus) en watergangen (aanwezigheid beschermde vissoorten) alsmede geringe kans rugstreeppad op braak;
- Verder zijn in het bestemmingsplangebied diverse meer algemene soorten te verwachten. Het gaat dan om soorten uit de soortgroepen grondgebonden zoogdieren (o.a. egel, mol, konijn) en amfibieën (gewone pad, bruine kikker). Voor al deze soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen;
- Alle ontwikkelingen die opgenomen worden in het bestemmingsplan leveren vooralsnog geen conflict op met de Wet Natuurbescherming;
- Bij de in het bestemmingsplan opgenomen ontwikkeling “bedrijfswoning bij het gemaal” zijn strikt beschermde soorten echter niet op voorhand uit te sluiten. Voorafgaand aan de werkzaamheden moet daarom op deze locatie onderzoek uitgevoerd worden om hier meer uitsluitsel over te krijgen (daarbij rekening houden met doorlooptijden onderzoek);
- Verder dient rekening te worden gehouden met aanwezigheid van rugstreeppad op braak terrein. Indien hier ontwikkelingen zijn voorzien, zoals bouwrijp maken of omvormen tot andere terreintypen dient voorafgaand aan de ontwikkeling onderzoek uitgevoerd te worden (daarbij rekening houden met doorlooptijden onderzoek);
- Het bestemmingsplan is, met inbegrip van bovenstaande, ‘aanvaardbaar’ vanuit het oogpunt van de wet Natuurbescherming, omdat een vergunning Wet Natuurbescherming voor de voorgenomen ontwikkelingen naar verwachting mogelijk is of niet nodig is door gebruik van een vastgestelde gedragscode;
- Indien vergunning Wet Natuurbescherming nodig is, dient deze verkregen te zijn voordat met de realisatie van de ontwikkelingen begonnen kan worden;
- Ontwikkelingen die binnen bestaande bestemmingen plaats vinden moeten nog op projectniveau getoetst worden aan de relevante natuurwetgeving.

Literatuurlijst

Literatuur:

1. Dalmis K.; december 2014, Startnotitie Bestemmingsplan Bedrijventerrein-Oost HVH (versie 1.0), bureau bestemmingsplannen, Gemeente Rotterdam;
2. DCMR, februari 2012, Quick scan Milieu Bestemmingsplan Bedrijventerrein-Oost HVH, Schiedam
3. Velthuisen, O. van, 2012, notitie flora en fauna t.b.v. bestemmingsplan Bedrijventerrein West te VH, Gemeente Rotterdam;
4. Velthuisen, O. van, 2010, quickscan flora en fauna bestemmingsplan Oranjevuitenpolder, Gemeente Rotterdam.

Internetsites:

www.minlnv.nl

www.zuidholland.nl

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/default.aspx?main=natura2000>

www.gis.rotterdam.nl/gisweb2

<http://www.rotterdam.nl/natuurkaart>

www.waarmeming.nl

Overige bronnen

- Natuurkaart Rotterdam (intern GISweb)
- Flora en faunadatabase Gemeente Rotterdam (intern GISweb)

Bijlage 1: wetgevende kaders

Wet natuurbescherming

De Wet van 16 december 2015, Houdende regels ter bescherming van de natuur, kortweg Wet natuurbescherming, is op 1 januari 2017 in werking getreden. Deze wet vervangt de volgende wetten:

- Natuurbeschermingswet (1998). Deze wet regelde de bescherming van natuurgebieden. In de Wet natuurbescherming is gebiedsbescherming is ondergebracht in hoofdstuk 2.
- Flora- en faunawet (2002). Deze wet regelde de bescherming van planten en dieren op soortniveau. Soortbescherming is in de Wet natuurbescherming ondergebracht in hoofdstuk 3.
- De Jachtwet (1953) was reeds in 2010 ondergebracht in de Flora- en faunawet. In de Wet natuurbescherming is jacht en wildbeheer ook ondergebracht in hoofdstuk 3.
- Boswet (1961). Deze wet borgde de omvang van het areaal houtopstanden in Nederland. In de Wet natuurbescherming is de bescherming van bos ondergebracht in hoofdstuk 4. Vergeleken met de Boswet is de benadering in de Wet natuurbescherming minder op de kwantiteit van houtopstanden gericht en meer op het realiseren van een kwalitatief goed bosbestand.

De Wet natuurbescherming zal slechts beperkte tijd als op zichzelf staande wet bestaan. De bedoeling is de Wet natuurbescherming via de Aanvullingswet natuur Omgevingswet (2016) op te nemen in de Omgevingswet (2016). De planning is dat dat op het moment van in werking treden van de Omgevingswet (begin 2019) gebeurt.

In artikel 1.4 van hoofdstuk 1 van de Wet natuurbescherming is vastgelegd dat EU-regelgeving vóór de nationale regelgeving gaat.

Doel van de Wet natuurbescherming:

In artikel 1.10 van hoofdstuk 1 is aangegeven dat het doel van de wet is:

- Het beschermen en ontwikkelen van natuur (1.10 lid a). In dit lid wordt ook opgemerkt dat een van de redenen voor de natuurbescherming haar intrinsieke waarde is.
- Het behouden en herstellen van de biodiversiteit (1.10a).
- Het duurzaam kunnen blijven inzetten van natuur voor ecosysteemdiensten (1.10 lid b). Er is dus ook een economisch doel.
- Samenhangend beleid gericht op het behoud van waardevolle landschappen vanwege hun functie voor biodiversiteit, cultuurhistorie en maatschappelijke functies.

Actieve Natuurbescherming

De EU heeft haar lidstaten de plicht opgelegd zorg te dragen voor een goede stand van de natuur. In de Wet natuurbescherming heeft daarom actieve natuurbescherming een grotere rol. De actieve natuurbescherming is in hoofdstuk 1 in de artikelen 1.5 tot en met 1.10 en 1.12 vormgegeven. Om de EU doelstellingen te halen wordt er door het ministerie van EZ een Nationale Natuurvisie opgesteld. Het doel is het behoud en zo mogelijk versterken van de

biodiversiteit. In artikel 1.5 wordt expliciet de koppeling gelegd tussen een goede biodiversiteit, het goed functioneren van de ecosystemen en het borgen van evenwichtige en duurzame economische ontwikkeling (zie lid 3). In artikel 1.5 krijgen ook de zogenoemde rode lijsten een status binnen de Wet natuurbescherming; namelijk als monitoringsinstrument voor de stand der natuur in Nederland (zie lid 4).

In artikel 1.7 is aangegeven dat de provincies in het kader van actieve natuurbescherming vierjaarlijks een provinciale natuurvisie opstellen. In artikel 1.7 lid 3 is aangegeven dat in de provinciale natuurvisie Provincie het biodiversiteitsbeleid moet integreren met het algemeen economisch beleid, ruimtelijk beleid milieubeleid, waterbeleid en cultuurbeleid. Zuid-Holland is hier wel al mee bezig maar gaat deze visie op zijn vroegst eind 2017 gereed hebben (het opzetten van het vergunningen traject voor passieve soortbescherming kost op dit moment (januari 2017) nog alle capaciteit).

De Wet natuurbescherming kent geen verplichting voor gemeenten om een Gemeentelijke Natuurvisie op te stellen. Een aantal gemeenten hebben dit echter wel al gedaan. Een Gemeentelijke Natuurvisie wordt soms opgesteld als instrument voor stimulering van de gemeentelijke economische maar vaak ook als voorbereiding op het in werking treden van de Omgevingswet. De gemeentelijke Natuurvisie wordt dan te zijner tijd opgenomen in de op te stellen Omgevingsvisie. Een onderdeel natuur moet hierin opgenomen zijn.

Zorgplicht

Zowel de Natuurbeschermingswet 1998 als de Flora- en Faunawet kenden zorgplichtbepalingen. In de Wet natuurbescherming zijn deze gezamenlijk ondergebracht in een algemene zorgplicht voor zowel soorten als voor gebieden in artikel 1.11 van hoofdstuk 1. In lid 2 van dit artikel wordt expliciet gemaakt dat negatieve effecten op natuurgebieden of inheemse in het wild levende soorten dieren en planten zo veel mogelijk voorkomen moeten worden. De zorgplicht geldt voor iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat er door zijn of haar handelen, of het nalaten daarvan, negatieve effecten op natuurgebieden of in het wild levende inheemse soorten kunnen optreden. Zorgplicht strekt zich ook uit tot de leefomgeving van dieren en planten; je mag het biotoop dus ook niet aantasten. In lid 3 is aangegeven dat zorgplicht slechts gedeeltelijk voor jacht, schadebestrijding en visserij geldt.

Bevoegd gezag

In artikel 1.3 van hoofdstuk 1 van de Wet natuurbescherming is vastgelegd dat het bevoegd gezag bij de provincie ligt waar een activiteit of ontwikkeling plaats vindt. De afgifte van ontheffingen en vergunningen in het kader van de Wet natuurbescherming, en de handhaving van deze vrijstellingen, is door de provincies uitbesteed aan de omgevingsdiensten. In Zuid Holland worden ontheffingen en vergunningen beoordeeld en verleend door de Omgevingsdienst Haaglanden. Handhaving wordt verzorgd door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Onder de Flora- en faunawet was het Ministerie van EZ het bevoegd gezag (althans voor soortbescherming). Dit werd uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Voor provinciegrens overstijgende of gevoelige zaken (kustverdediging, rijks-infrastructuur, militaire zaken) blijft EZ ook onder de Wet natuurbescherming het bevoegd gezag. Het goedkeuren van Gedragcodes blijft om die reden ondergebracht bij RVO.

Vrijstellingen en Gedragcodes.

In de Wet natuurbescherming zijn de vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen geregeld in hoofdstuk 5. De mogelijkheid tot het werken met gedragscodes is echter geregeld in hoofdstuk 3 artikel 3.31.

In artikel 5.1 is ook de behandeltermijn van een aanvraag vastgelegd; 13 weken met een maximale verlenging van 7 weken. Aan een ontheffing of vergunning kunnen voorwaarden zijn verbonden (zie artikel 5.3). Een ontheffing of vergunning kan worden ingetrokken als de houder van de vrijstelling zich niet aan de voorwaarden houdt, de vrijstelling heeft verkregen op onjuiste gronden of de omstandigheden zijn gewijzigd (artikel 5.4).

Onder de Wet natuurbescherming is het gebruik van generieke ontheffingen voor te ontwikkelen gebieden (gebiedsvergunning) expliciet benoemd als mogelijkheid (artikel 5.6).

In artikel 3.31 van hoofdstuk 3 (paragraaf 3.7) staat dat het mogelijk is te werken met een goedgekeurde gedragscode indien de werkzaamheden zijn beschreven en aangetoond kan worden dat er ook daadwerkelijk wordt gewerkt conform die gedragscode. Een leidraad of werkprotocol is dus vereist.

Voor bestendig beheer, bestendig onderhoud en bestendig gebruik is de toepassing van gedragscodes vergelijkbaar met de vroegere Flora- en faunawet.

In de Wet natuurbescherming is de mogelijkheid voor het gebruik van een gedragscode bij Ruimtelijke ingrepen verruimd ten opzichte van de Flora en faunawet; ook bij soorten die voorkomen op de EU-Habitatrichtlijn en EU-Vogelrichtlijn kan nu een gedragscode worden gebruikt mits de werkzaamheden vallen onder één in deze richtlijnen genoemde belangen. Belangen zijn: volksgezondheid, openbare veiligheid, veiligheid van het luchtverkeer, schade aan gewassen/vee/bossen of wateren, bescherming flora & fauna.

Het gebruik van gedragscodes voor ruimtelijke ingrepen is in de nieuwe wet gevoeliger geworden voor verwarring of misbruik. De verwachting is dat deze onduidelijkheid de komende jaren tot veel rechtszaken zal leiden. Via jurisprudentie zal duidelijkheid moeten ontstaan.

Overgangsrecht

Hoofdstuk 9 van de Wet natuurbescherming regelt de overgangsbepalingen naar de voorgaande wetgeving.

In artikel 9.1 is aangegeven dat de onder de Natuurbeschermingswet 1998 aangewezen beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden) onder artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming komen te vallen.

In artikel 9.6 is aangegeven dat lopende ontheffingen en gedragscodes geldig blijven tot het einde van hun looptijd. Voor het werkingsgebied van de gedragscode blijft dus eigenlijk de Flora- en faunawet nog van toepassing. Dit heeft consequenties voor de soorten die onder een gedragscode vallen.

Bescherming van natuurgebieden

Ten aanzien van gebiedsbescherming (Natura 2000) is er weinig veranderd ten opzichte van de voorgaande wetgeving (Natuurbeschermingswet) aangezien dit hoofdzakelijk Europese regelgeving betreft.

In Nederland staan de instandhoudingsdoelen van een groot aantal Natura 200 gebieden onder druk door een te hoge stikstofdepositie. Om dit het hoofd te bieden is in 2015 het beleid

Programma Aanpak Stikstof (PAS) van kracht geworden. De PAS is onveranderd opgenomen in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) Besluit Natuurbescherming, behorende bij de Wet natuurbescherming.

Beschermde soorten

In de Wet natuurbescherming zijn de beschermde soorten in de volgende artikelen vastgelegd:

- Artikel 3.1: alle van nature in Nederland levende vogels.
- Artikel 3.5: alle soorten (die in Nederland voorkomen) van de EU-Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern (planten) en Bonn (trekvoogels en andere migrerende dieren zoals zeezoogdieren).
- Artikel 3.10: "Overige soorten". Dit zijn de "Nederlandse soorten" vergelijkbaar met de Tabel 2 soorten uit de Flora- en faunawet. De lijsten met deze soorten zijn als bijlagen bij de wet zijn opgenomen en niet in een aparte AMvB zoals bij de Flora- en Faunawet het geval was. Lijsten A omvatten de Nederlandse diersoorten en B is een lijst met Nederlandse planten.

Uitgezonderd van bovenstaande lijsten met beschermde soorten zijn:

- Soorten die worden aangewezen door de provincies als zijnde niet of juist wel beschermd in die provincie. *Let op:* Hierdoor zijn er verschillen in de beschermde soorten tussen de provincies.
- Dieren waarop gejaagd mag worden (de soorten zijn genoemd in artikel 3.20).
- Dieren die middels een AMvB worden aangewezen als overlast gevend of schadelijk (zie artikel 3.16).
- Middels een AMvB aan te wijzen invasieve exoten (zie artikel 3.19).

De lijst met via de Wet natuurbescherming beschermde soorten bevat deels andere soorten dan welke onder de Flora- en faunawet beschermd waren. Vooral de lijst met Overige soorten wijkt flink af van de vroegere Tabel 2. Het aantal beschermde plantensoorten is flink afgenomen en er zijn een aantal insectensoorten toegevoegd.

De lijst met in Provincie Zuid Holland beschermde soorten is het handigste te raadplegen via: <http://www.regelink.net/kenniscentrum/beschermde-soorten-wet-natuurbescherming/provincie-zuid-holland/>.

De soorten van de Zuid-Hollandse lijst welke in Rotterdam voorkomen of verwacht kunnen worden zijn bijgevoegd in een andere bijlage.

Voor soorten uit de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn zijn er geen wijzigingen ten opzichte van vroegere wetgeving (Flora- en faunawet en Wet natuurbescherming).

Verbodsbepalingen

De meeste verbodsbepalingen zijn onder gebracht binnen de artikelen welke de verschillende beschermingsregimes voor soortbescherming benoemen. De verbodsbepalingen op de volgende plaatsen in de wet terug te vinden:

Verbod	<i>Vogelrichtlijn</i>	<i>Habitatrichtlijn en Bern en Bonn</i>	<i>Nederlandse soorten (lijsten A en B)</i>
Doden of vangen	3.1.1	3.5.1	3.10 a
Vernielen voortplantings- of rustplaatsen	3.1.2	3.5.4	3.10 b
Verstoren	3.1.4	3.5.2	
Onder zich hebben	3.2.1	3.6.1	
Rapen, vernielen of onder zich hebben van eieren	3.1.3	3.5.3	
Verzamelen, ontwortelen en vernielen van planten		3.5.5	3.10 c

In de verbodsbepalingen is expliciet aangegeven dat een overtreding slechts dan plaats vindt wanneer dat opzettelijk gebeurt. Dit opzetvereiste betreft opzet als juridisch begrip; onder opzettelijkheid valt ook voorwaardelijke opzet. Het bewust nemen van risico's valt daarbij onder opzettelijkheid ook als kwade intenties daarbij ontbreken.

Invasieve exoten

In artikel 3.19 is aangegeven dat er beleid moet komen voor de bestrijding van invasieve exoten. Het ministerie is momenteel bezig hiervoor een lijst met te bestrijden soorten op te stellen. Verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de bestrijding van de invasieve exoten komt bij de Provincies te liggen. Hoe dit beleidsveld zich gaat ontwikkelen is nog niet inzichtelijk maar het lijkt voor de hand liggend dat de gemeenten hierin een rol zullen krijgen.